

U 61/2018 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning (*värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång*)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 24 maj 2018 till Europaparlamentets och rådets förordning om värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 13 juli 2018

Finansminister Petteri Orpo

Avdelningschef, överdirektör Leena Mörttinen

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
28.6.2018

EU/2018/1093

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM VÄRDEPAPPER MED STATSOBLIGATIONER SOM UNDERLIGGANDE TILLGÅNG

1 Bakgrund och syfte

Europeiska kommissionen har den 24 maj 2018 lämnat förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om utveckling av värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång (COM(2018) 339 final). Genom förslaget vill kommissionen undanröja de aktuella regleringshindren för en marknadsledd utveckling av värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång. Förslaget ingår i arbetet inriktat på att fullborda bank- och kapitalmarknadsunionen och på en fördjupad ekonomisk och monetär union.

Begreppet värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång (eng. *sovereign bond-backed securities, SBBS*) avser diversifierade värdepapper baserade på statsobligationer som skapas av den privata sektorn genom värdepapperisering av kreditinstrument utfärdade i euro av euroländerna. Enligt förslaget ska värdepappren utfärdas av specialföretag och delas upp i trancher med olika prioritet. Förluster till följd av en eventuell betalningsinställelse ska i första hand bäras av värdepappren med högre risk (juniortrancher) och först när dessa har förbrukats av värdepappren med lägre risk (seniortrancher). De föreslagna seniortrancherna utgör det säkraste investeringsinstrumentet i euroområdet. Euroländerna delar inte riskerna eller eventuella förluster av produkten, utan dessa fördelas på privata investerare.

Fördelarna med värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång (nedan *SBBS*), och om sådana produkter är genomförbara, har undersökts av en arbetsgrupp på hög nivå under ledning av Europeiska systemrisknämnden. Arbetsgruppen (nedan *ESRB HLTF*) kom med sin rapport i januari 2018. Kommissionen har använt observationerna i rapporten i det aktuella förslaget. I avsiktsförklaringen från EU-kommissionens ordförande, som publicerades i talet om tillståndet i unionen i september 2017, och i meddelandet om bankunionen i oktober 2017 aviserades om statsobligationsgaranterade värdepapper och om att kommissionen kommer med ett förslag om dem under våren 2018.

Efter den globala finanskrisen och skuldkrisen i Europa har åtskilliga reformer genomförts för att stabilisera den finansiella marknaden i euroområdet. Exempel på sådana åtgärder är den gemensamma tillsynsmekanismen för banksektorn och den gemensamma resolutionsmekanismen samt direktivet om återhämtning och resolution av banker. Trots dessa framsteg anser kommissionen att banksektorn i euroområdet alltjämt är sårbar för kopplingarna mellan banker och stater. Den s.k. djävulsspiralen (*doom loop*) mellan banker och stater var en central faktor som drev den globala finanskrisen till sin spets i euroområdet i form av statliga skuldkriser. Det ömsesidiga beroendet förstärktes av det faktum att bankerna på sina balansräkningar hade avsevärda exponeringar i form av statsobligationer utfärdade av den egna medlemsstaten (s.k. övertro på det inhemska, eng. *home bias*).

Genom förslaget vill kommissionen stödja ytterligare integration och diversifiering av EU:s finanssektor, och sänka risken för en systemkris genom att hjälpa investerare, till exempel försäkringsbolag och banker, att diversifiera sina portföljer av euroländers statsobligationer. Syftet med att utveckla SBBS-marknaden är enligt kommissionen att minska det ömsesidiga beroendet mellan banker och deras hemländer och att stävja fenomenet *home bias*.

Utbudet av statsobligationer med låg risk noterade i euro har minskat sedan finanskrisen. Samtidigt har efterfrågan ökat, bland annat till följd av regleringsmässiga ändringar. Seniortrancherna i kommissionens förslag är avsedda som ett säkert investeringsinstrument för hela euroområdet. Ett av målen med förslaget är att öka just utbudet av värdepapper med låg risk.

I den gällande regleringen omfattas SBBS av striktare krav i fråga om kapital och likviditet samt godtagbarhet jämfört med euroländernas statsobligationer, som är den underliggande tillgången i instrumentet. Orsaken bakom de striktare kraven är att den aktuella regleringen betraktar SBBS som värdepapperiserade instrument.

Kommissionen menar dock att SBBS inte utgör värdepapperiserade investeringsinstrument i vanlig bemärkelse. Investerarna är väl förtrogna med statsobligationer, som utgör den underliggande tillgången i SBBS. Enligt förslaget är sammansättningen av poolen av statsobligationer bakom produkten i praktiken förutbestämd baserat på Europeiska centralbankens (nedan *ECB*) kapitalnyckel. SBBS innebär således varken asymmetrisk information eller en invecklad struktur så som är typiskt för värdepapperiserade instrument. Kommissionen menar därför att instrumentet i fråga om risk kan jämföras med de underliggande tillgångarna dvs. statsobligationer utfärdade av euroländer.

Förslaget innehåller inga större ändringsförslag i fråga om hur statsrisk behandlas i den aktuella bankregleringen.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

I artiklarna 1—3 i den föreslagna förordningen beskrivs förordningens syfte och tillämpningsområde, och behövliga definitioner ges. Med värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång (SBBS) avses ett finansiellt instrument i euro i vilket kreditrisken är kopplad till en portfölj av statsobligationer och som följer förordningen.

Artikel 4—6 innehåller bestämmelser om uppbyggnaden hos den underliggande portföljen av statsobligationer, löptiden för dessa underliggande tillgångar samt uppdelning av dessa värdepapper i trancher med olika prioritet. Enligt artikel 4 och 5 i förslaget ska den underliggande portföljen bestå av statsobligationer utfärdade av euroländer och noterade i euro, och statsobligationerna ska ha en löptid som ligger nära löptiden för SBBS. Varje medlemsstats relativa vikt i portföljen ska i högsta möjliga grad ligga i linje med medlemsstatens relativa vikt i ECB:s kapitalnyckel. Specialföretag som utfärdar SBBS får avvika med högst fem procent per medlemsstat från denna viktstruktur.

Artikel 4 innehåller även bestämmelser om situationer i vilka det är tillåtet att utesluta statsobligationer utfärdade av en medlemsstat från den underliggande portföljen. Detta är fallet om en medlemsstats skuldemissioner minskar avsevärt på grund av ett mindre kreditbehov eller om tillträdet till kreditmarknaden har försvårats avsevärt för medlemsstaten. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (*ESMA*) övervakar och utvärderar läget och rapporterar om sina observationer till kommissionen, som i en genomförandeakt kan bestämma att en sådan situation som beskrivs i artikel 4 föreligger.

Enligt artikel 6 i förslaget uppdelas SBBS-emissioner i en seniortranche samt en eller flera trancher med lägre prioritet. Seniortranchen bör utgöra 70 procent av det nominella värdet för SBBS-emissionen. Den exakta fördelningen av trancher med lägre prioritet kan fastställas av SBBS-emittenter, med förbehållet att det nominella värdet av en juniortranche bör utgöra minst två procent av det nominella värdet för emissionen. På samma sätt som det i exceptionella omständigheter går att ändra fördelningen i en underliggande portfölj kan

specialföretaget sänka seniortranchens andel till 60 procent i emissioner som sker efter att kommissionen har fastställt att statens kreditmarknad har drabbats av en allvarlig störning.

Artikel 7 och 8 innehåller bestämmelser om emission och förvaltning av SBBS. SBBS får emitteras av specialföretag som uteslutande ägnar sig åt SBBS och inte utövar någon annan verksamhet förenad med risk. Specialföretag ska se till att den underliggande portföljens sammansättning hålls oförändrad under hela löptiden för en SBBS. För att hantera skillnader i löptider mellan de underliggande tillgångarna i portföljen och SBBS kan specialföretag tillfälligt investera intäkter från den underliggande portföljen. Detta kan dock endast göras i högljikvida instrument med låg marknads- och kreditrisk.

Artikel 9 i förslaget innehåller bestämmelser om kriterierna som instrument ska uppfylla för att betraktas som värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång (SBBS). Kriterierna är överensstämmelse med artiklarna 4—6 och att ESMA underrättas.

Artikel 10—12 innehåller bestämmelser om ett underrättelseförfarande och transparenskrav för SBBS. Specialföretag som utfärdar SBBS ska själva ansvara för att kriterierna och underrättelsekravet efterlevs. Specialföretag ska senast en vecka före en SBBS-emission underrätta ESMA om överensstämmelse med kraven i artiklarna 4—6 i förordningen. Specialföretag är dessutom ansvariga för eventuella förluster eller skador som kan uppstå till följd av felaktig information, enligt kriterier som fastställs nationellt. ESMA har ansvar för att underrättelserna publiceras på ESMA:s webbplats. ESMA ska också informera de behöriga myndigheterna om alla inkomna underrättelser som gäller SBBS så att tillsynsmyndigheterna kan sköta sitt uppdrag i samband med emissioner av SBBS.

Artikel 13 och 14 i förslaget innehåller bestämmelser om tillsyn över SBBS och om samarbete mellan myndigheter. Medlemsstaterna ska enligt förslaget utse en myndighet för tillsyn över SBBS-marknaden. Med tanke på den gränsöverskridande inriktningen på SBBS-marknaden framhålls vikten av nära samarbete mellan behöriga myndigheter och ESMA och av informationsdelning så att de behöriga myndigheterna kan fullfölja sitt tillsynsuppdrag. Ett ytterligare mål för samarbetet mellan myndigheter är att säkerställa en konsekvent tolkning och gemensam förståelse för SBBS-kraven.

Artikel 15—18 i förslaget innehåller bestämmelser om administrativa sanktioner och korrigerande åtgärder i situationer där en produkt som ett specialföretag har benämnt ”värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång” inte uppfyller kraven för produkten i fråga eller där reglerna avseende underrättelse eller transparens har överträtts. När straffrättsliga sanktioner bestäms i nationell lagstiftning för sådana överträdelser ska de behöriga myndigheterna ha befogenhet att sända väsentliga uppgifter om brottsundersökningar som gäller sådana överträdelser till ESMA och till andra behöriga myndigheter. Sanktioner som förelagts ett specialföretag ska publiceras och SBBS som har konstaterats överträda kraven ska avlägsnas utan onödigt dröjsmål från ESMA:s förteckning över SBBS. Om den behöriga myndigheten bedömer att överträdelsen har begåtts i god tro kan den besluta att ge specialföretaget en tidsfrist på högst tre månader för att rätta till situationen.

Artikel 19 innehåller bestämmelser om makrotillsyn över produkten. ESRB ska följa utvecklingen på marknaden.

Enligt artikel 20 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen och ESMA om lagar, förordningar och administrativa föreskrifter som hänger samman med tillämpningen av den tillsyn och de påföljder som de åläggs att sköta om enligt förslaget.

Artikel 21—24 innehåller bestämmelser om ändringar i andra författningar. Ändringar föreslås i följande författningar: direktivet om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (2009/65/EG) (nedan *UCITS*), direktivet om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (2009/138/EG) (nedan *Solvens II*), förordningen om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (575/2013) (nedan *CRR*) och direktivet om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (2016/2341) (nedan *IORP II*).

Kommissionen föreslår en ny artikel 54a i UCITS vars syfte är att säkerställa att SBBS omfattas av undantagsregeln enligt vilken medlemsstater får tillåta UCITS-fonder att investera upp till 100 procent av sina tillgångar i överlåtbara värdepapper som har utfärdats eller beviljats garanti av en offentlig organisation.

För försäkringsbolag behandlas SBBS som värdepapperiserade produkter i den befintliga regleringen. Enligt Solvens II omfattas värdepapperiserade produkter av kapitalkraven för spreadrisker (eng. *spread risk*) vid beräkning av det primära solvenskapitalkravet. Detta försätter SBBS i en sämre ställning jämfört med direkta investeringar i statsobligationer noterade i inhemsk valuta. Därför föreslår kommissionen att artikel 104 i Solvens II ska ändras så att SBBS behandlas på samma sätt som statsobligationer noterade i inhemsk valuta vid beräkning av det primära solvenskapitalkravet.

Vidare föreslår kommissionen ändringar i artikel 268, 325 och 390(7) i CRR. Genom dessa ändringar säkerställs att det berörda värdepappret behandlas på samma sätt som direkta investeringar i statsobligationer i fråga om de i Solvens II avsedda kapitalkraven och begränsningarna för koncentrationsrisker.

IORP 2-direktivet fastställer spreadriskgränser för anställningsrelaterade pensionsfonder. Medlemsstater får dock besluta att inte tillämpa dem på investeringar i statsobligationer. Enligt IORP 2 kan medlemsstater även bestämma kvantitativa gränser för värdepapperisering. Kommissionen föreslår en ny artikel 18a i IORP 2 enligt vilken SBBS och statsobligationer ska behandlas lika.

Enligt förslaget gör kommissionen de ändringar som behövs i ovan nämnda direktiv och i delegerade akter som har samband med förordningen.

Enligt artikel 25 i förslaget ska kommissionen göra en utvärdering av förordningen senast fem år efter att den har trätt i kraft.

3 Rättslig grund och subsidiaritetsprincipen

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den nämnda artikeln ger unionens institutioner fullmakt att utfärda sådana författningar som behövs för upprätta den inre marknaden och få den att fungera.

Genom förslaget om värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång strävar kommissionen efter att främja stabilitet på den finansiella marknaden och fördjupa den inre marknaden.

Statsrådet anser att den föreslagna rättsliga grunden för förslaget är korrekt.

Enligt subsidiaritetsprincipen ska åtgärder vidtas på unionsnivå endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför bättre kan uppnås på unionsnivå. Kommissionen har identifierat ett flertal punkter i unionens lagstiftning som utgör regleringsmässiga hinder för en marknadsledd utveckling av SBBS. Ändringar som gäller dessa punkter måste göras på unionsnivå.

Utöver de rättsliga aspekterna anser kommissionen det lägligt att behandla frågan om en marknadsledd utveckling av SBBS på unionsnivå eftersom nationella åtgärder kan leda till att olika investeringsinstrument främjas i olika medlemsstater, vilket i sin tur leder till att marknadsefterfrågan för instrumenten segmenteras. Det kan också leda till att medlemsstaterna börjar konkurrera med varandra om vem som erbjuder det mest attraktiva regleringsklimatet för det avsedda instrumentet. I båda fallen menar kommissionen att nationella åtgärder kan utgöra hinder för den inre marknaden.

Statsrådet bedömer att förslaget är i samklang med subsidiaritetsprincipen.

4 Förslagets konsekvenser

4.1 Konsekvenser för den nationella lagstiftningen

Den föreslagna författningen är direkt tillämplig och kräver således inget nationellt genomförande.

I förordningen föreslås kompletteringar av UCITS-direktivet (2009/65/EG), Solvens II-direktivet (2009/138/EG), CRR-förordningen (575/2013) och IORP 2-direktivet (2016/2341). Dessa kan föranleda ändringar åtminstone i lagen om placeringsfonder (48/1999), lagen om Finansinspektionen (878/2008) och lagen om försäkringsbolag (521/2008).

4.2 Kommissionens konsekvensanalys

Som ett led i beredningen av förslaget har kommissionen övervägt flera olika alternativ för hur de uppsatta målen för förordningen kan uppnås. Skillnaden mellan alternativen ligger i tillämpningsområdets omfattning, dvs. i huruvida den föreslagna regleringen ska tillämpas på alla instrument som skapats genom värdepapperisering av statsobligationer utfärdade av medlemsstaterna i euroområdet eller endast på dem som uppfyller vissa standardiseringskrav. Ett av de övervägda alternativen var att den avsedda regleringen ska utsträckas till att omfatta krediter baserade på statspapper i euroområdet utan något krav på uppdelning i trancher med olika prioritet. En annan skillnad mellan alternativen är huruvida endast seniortrancher av SBBS beviljas samma regleringsmässiga behandling som de underliggande statsobligationerna eller om likabehandlingen ska utsträckas till att omfatta även juniortrancher. Vidare har kommissionen övervägt olika alternativ för tillsynen.

Konsekvensanalysen utgick från två olika scenarier. I det ena scenariot blir värdet för SBBS-marknaden 100 miljarder euro (begränsad volym) och i det andra 1500 miljarder euro (balans på lång sikt).

Resultaten av kommissionens analys understryker vikten av standardisering då SBBS-marknaden utvecklas. Däremot utpekar inte analysen någon modell som överträffar de andra i fråga om ändamålsenlighet och effektivitet bland alternativen som innefattar standardiseringskrav. I fråga om tillsynsmekanismen understöder analysen ett alternativ baserat på certifiering av emittenter, eventuellt kompletterat med ett system för frivillig tredjepartscertifiering.

I konsekvensanalysen har kommissionen även strävat efter att ta fram kvantitativa uppgifter om hur de olika scenarierna påverkas av att regleringshindren undanröjs. Om man antar att SBBS-trancher med högsta prioritet (seniortrancher) beviljas den högsta möjliga kreditvärderingen bedömer kommissionen att volymen av statsobligationer med högsta kreditvärdering i euroområdet kommer att växa med två procent i scenariot med begränsad volym och med 30 procent i scenariot med långsiktig balans till följd av SBBS. Kommissionen bedömer också att bankerna kommer att minska sitt innehav av inhemska statspapper med tre procent i scenariot med begränsad volym respektive 34 procent i scenariot med långsiktig balans.

Kommissionen ser inte att förordningen har några direkta konsekvenser för icke-professionella investerare, hushåll eller små och medelstora företag eftersom dessa antas inte vara aktiva på SBBS-marknaden.

Skuldbyråerna i medlemsstaterna har oroat sig för att SBBS ska ha negativa följder bland annat för likviditeten på de nationella statsobligationsmarknaderna och därigenom påverka statsobligationernas priser och staternas upplåningskostnader. I konsekvensanalysen påpekar kommissionen att likviditetsfrågan har störst relevans för de minsta medlemsstaterna och i slutändan beror på SBBS-marknadens storlek.

4.3 Konsekvenser för ekonomin

Det är svårt att bedöma vilka de ekonomiska konsekvenserna av en utveckling av SBBS-marknaden kommer att bli, eftersom det är fråga om en ny produkt. Såsom ESRB HLTF konstaterar i sin rapport är det i sista hand en empirisk fråga vilken efterfråga produkten har och hur den finansiella marknaden påverkas. En mer ingående utvärdering är inte möjlig förrän regleringshindren för en marknadsledd utveckling av produkten har undanröjts.

Om efterfrågan är tillräckligt stor kommer SBBS att minska systemrisken genom att det ömsesidiga beroendet mellan banker och stater försvagas och fenomenet home bias dämpas då bankernas innehav av statsobligationer blir mer diversifierat. Under finanskrisen var det just omständigheten att bankerna hade stora riskkoncentrationer bestående av inhemska statsobligationer på sina balansräkningar som förstärkte det negativa samspelet mellan banker och stater.

Det är dock oklart om SBBS-marknaden kommer att bli särskilt stor, åtminstone på kort sikt. Bankerna har redan nu möjlighet att efterapa SBBS-innehav genom att investera diversifierat i statsobligationer i euroområdet. Alla banker har dock inte gått tillväga på detta sätt. Inte heller responsen från Finlands finansbransch ger anledning till att anta att det nödvändigtvis finns en märkbar efterfrågan på produkten. Enligt responsen ser inte de finländska bankerna och försäkringsbolagen för tillfället något särskilt behov av SBBS. Också kommissionen själv antar att SBBS-marknaden kommer att utvecklas så småningom, över en längre tid.

Efterfrågan på produkten kan för sin del begränsas av att det är svårare att bilda sig en uppfattning om den risk som den innebär i förhållande till enskilda statsobligationer. Också hur kreditvärderingsinstituten förhåller sig till dess andel seniortrancher kommer att vara avgörande för efterfrågan på produkten. Det finns en risk för att de till sin natur svagare statsobligationslånen i säkerhetspoolen ”smutsar ner” hela produkten och på så vis försvagar efterfrågan också på seniortrancher.

SBBS kommer inte att fungera som ett nytt krishanteringsinstrument som kan användas för att underlätta tillträdet till marknaden för medlemsstater med ekonomiska svårigheter. Enligt kommissionens förslag kan statsobligationer utfärdade av en medlemsstat med ekonomiska

svårigheter uteslutas ur tillgångarna som utgör den underliggande poolen för SBBS. Något som finanskrisen dessutom visade är att investerare i en situation av marknadspanik gör sig av med alla värdepapperiserade produkter, oberoende av om de är invecklade eller inte. SBBS utgör inte nödvändigtvis något undantag i en sådan situation. I sin rapport konstaterar ESRB HLTf vidare att SBBS inte utgör någon garanti om en stabil finansieringskälla för stater i kristider.

Kapitalkraven för olika instrument bör vara baserade på deras faktiska risker. Ur denna synvinkel är den nuvarande regleringen, som tillåter riskvikten noll procent för statspapper utfärdade av euroländer, tvivelaktig. Kommissionen föreslår ett nytt instrument som ska få samma regleringsmässiga behandling som statsobligationer. Den regleringsmässiga likabehandlingen ska enligt kommissionens förslag utsträckas till att omfatta både seniortrancher och trancher med lägre prioritet. Detta är problematiskt för den finansiella marknadens stabilitet. Enligt ESRB HLTf:s förslag ska den regleringsmässiga likabehandlingen endast omfatta seniortrancher.

Skuldbyråerna har sett många problem med SBBS och har ställt sig mycket skeptiska till att produkten uppnår de mål som ställts upp för den. Ett av de stora orosmomenten för skuldbyråerna är att instrumentet ska leda till sämre likviditet för statsobligationer. Detta skulle leda till att priset på statsobligationer sjunker vilket ökar kostnaderna för staten i form av högre upplåningskostnader. Kommissionen har bedömt att likviditeten på statspappersmarknaden inte kommer att påverkas nämnvärt eftersom marknaden för produkten inte antas bli så stor att den har någon större inverkan på likviditeten. I sin konsekvensanalys nämner kommissionen dock att produkten kan leda till sämre likviditet på kreditmarknaden i mindre länder och länder med lite skuld.

Skuldbyråerna har också oroat sig över att till exempel riskhanteringsbehoven kopplade till konstrueringen av SBBS kommer att leda till att det ställs krav på tidsmässig harmonisering av emissionerna av statsobligationer eller på riktad emission. Sådana arrangemang höjer risken för lägre priser på statspapper och högre upplåningskostnader.

Förslaget har inga konsekvenser för statsbudgeten. Finansinspektionens uppgifter och kostnader förväntas öka men förändringen kan förmodas bli blygsam. De nya tillsynsuppgifterna sköts antagligen i stor utsträckning inom ramen för det aktuella tillsynsarbetet.

Förslaget bedöms vara kostnadsneutralt för staten baserat på premissen att SBBS-marknaden utvecklas på marknadsvillkor, varvid riskerna och eventuella förluster kopplade till produkten fördelas på privata investerare. Om det fanns en strävan efter att höja efterfrågan på produkten genom stöd från offentligt håll, till exempel en statsgaranti, skulle situationen vara en annan. Till exempel Europeiska centralbankens vice ordförande Vítor Constâncio föreslog en sådan lösning för juniortrancher i sitt tal vid kommissionens och ECB:s gemensamma seminarium i maj 2018. En ändring av det nuvarande regleringsklimatet så att investerare i SBBS behandlas mer fördelaktigt än de som investerar direkt i statsobligationer leder likaså till ökade kostnader för staten i form av högre upplåningskostnader.

5 Ålands behörighet

Frågan omfattas inte av landskapets lagstiftningsbehörighet så som den fastställs enligt 5 kap. 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

6 Nationell behandling av förslaget

Förordningsförslaget har sänts på remiss den 25 maj 2018.

Förordningsförslaget och utkastet till skrivelse av statsrådet har varit föremål för skriftlig remissbehandling i sektionen för finansiella tjänster och kapitalrörelser 14—21 juni 2018.

Skrivelsen har behandlats av EU-ministerutskottet den 26 juni 2018.

7 Behandling av förslaget i EU och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Kommissionen presenterade sitt förslag den 8 juni 2018 vid ett informellt möte för ekonomiska och finansiella kommittén. Medlemsstaterna ställde sig mycket kritiskt till förslaget vid mötet.

Tyskland och Frankrike har också lämnat in ett gemensamt ställningstagande. Enligt ställningstagandet borde man avsluta behandlingen av förordningsförslaget om SBBS.

ESRB HLTF har ordnat ett offentligt samråd och två seminarier om SBBS under mandatperioden 2016—2017. De marknadsaktörer som deltog i samrådet ansåg att en djupare integration av den finansiella marknaden och en större diversifiering av bankernas portföljer av statsobligationer är angelägna frågor i Europa, men åsikterna om produktens genomförbarhet varierade. Ett särskilt frågetecken för samrådsaktörerna var juniortranchers säljbarhet.

SBBS behandlades i kommissionens expertgrupp för bankverksamhet, betaltjänster och försäkring (Expert Group on banking, payments and insurance) i april 2018. Vid detta tillfälle ifrågasatte medlemsstaternas representanter om det finns ett behov för produkten.

Rådet förväntas inleda en mer ingående behandling av förslaget i juli 2018.

Förordningsförslaget kommer att behandlas i Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor. Tidtabellen för parlamentsdebatten är ännu oklar.

8 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet ställer sig för det allmänna målet att främja integration och diversifiering av den europeiska finansiella marknaden. Statsrådet anser likaså att målet att försvaga det ömsesidiga beroendet mellan banker och stater och att uppmuntra banker till att ha en mer diversifierad portfölj av olika länders statsobligationer är viktigt och positivt.

Statsrådet understöder kommissionens utgångspunkt att marknaden för värdepapper med statsobligationer som underliggande tillgång ska utvecklas enligt efterfrågan och så att den privata sektorn har huvudrollen. Statsrådet vill understryka att varken medlemsstaterna eller deras inrättningar ska vara med om att bära riskerna eller eventuella förluster av SBBS, utan dessa ska fördelas på privata investerare så som kommissionen föreslår.

För statsrådet är det viktigt att eventuella negativa konsekvenser av SBBS för statspappersmarknaden minimeras.

Statsrådet ställer sig tveksamt till kommissionens förslag att den regleringsmässiga likabehandlingen av statsobligationer och juniortrancher av SBBS ska utsträckas till att omfatta även trancher med lägre prioritet.

U 61/2018 rd

Statsrådet anser det viktigt att de behöriga myndigheter som medverkar i tillsynen över SBBS-marknaden hålls informerade i en grad som säkerställer att specialföretag som utfärdar produkten följer standardiseringskraven jämte de övriga krav som produkten omfattas av enligt förordningen. En tillräcklig information är viktig bl.a. i transaktioner över landsgränserna.